

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורך

מעשים בכל יום

תקציר: הנושאים בסדרת 'מטבח כהלכה'; הגיליון הראשון (מספר 379) 'סימון היכר בסופגניות'. הגיליון השני (מספר 380) 'היכר במאפה חלבי'. הגיליון השלישי (מספר 381) 'פת פרוה בחזקת בשרי/חלבי'.

דין הכלים: נושא הגיליון הקודם הרביעי בסדרה (מספר 382) 'עירוי מים רותחים מקומקום ומיחם', האם הנפרק לחלבי או בשרי, ודיני ניצוק ואדים בבשרי/חלבי. דיני חיבור של 'ניצוק', שפיכת מאכל לתוך מאכל חם, אדים שעולים למאכל ממאכל בשרי או חלבי, עירוי מים רותחים לבשרי או חלבי. מה דין הכלי הפרוה שקיבל את האדים הבשריים או החלביים?

עיקרי הדינים שהתבארו, שאסור לערות מכלי שיש בו שומן כשר, לנר דולק שיש בו חלב או שומן איסור, ובדיעבד אין לחוש. ונחלקו הפוסקים, אם הדין הוא גם בחם לתוך חם. ובאופן שהזיעה העולה אינה רותחת אבל הכלי העליון הוא רותח. נחלקו האחרונים האם רתיחת הכלי העליון גורם שייבלע. בפסח, אין לערות רותח אפילו לתוך כלי ריק, ובבשר בחלב מחלוקת אם אסור לערות לכלי ריק, או רק לכלי מלא, ובדיעבד לא נאסר.

ולכן אסור לערות מקומקום פרוה, לתוך סיר חם בשרי על האש, ואם מערה בתוך דפנות הכלי, למרות שספק האם היד סולדת מהזיעה. והקומקום נעשה בשרי, אך אם מערה מעל דפנות הכלי וספק האם יד סולדת מהזיעה, אסור לעשות כן לכתחילה, אבל בדיעבד אינו נעשה בשרי.

דין המאכל: נושא הגיליון הנוכחי החמישי בסדרה (מספר 383). הינו המשך ישיר לגיליון הקודם. עם הדינים והמראי מקומות שצוינו והשאלות מצויות מעשים בכל יום, כאשר הגיליון הקודם התמקד בדין הכלי, והגיליון הנוכחי מתמקד בדין המיחם והמים שהיו בתוך הכלי, וקלטו אדים ממאכל בשרי או חלבי, כגון מים רותחים, מלח, תבלינים, שמן, וכדומה, או חיבור של 'ניצוק' על ידי שפיכה למאכל או משקה רותח. האם נשאר פרוה, בבליעות מכלי בן יומו, ושאינו מצד ההלכה צריך שיהיה בבקב מיוחד לתבלינים? ושמן - חלבי/בשרי/פרוה?

בברכת התורה

עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'מאכלים בחזקת פרוה'

חישוב דיני הבליעות

אדים רותחים: נפסק ב**שו"ע** (יו"ד סימן צב סעיף ח), מחבת של חלב רותח, שנמצא מתחת לסירי בשר, האדים נבלעים בסיר והוא נאסר, וצריך שיהיה במאכל שבסיר, שישים כנגד החלב שבמחבת.

אדים צוננים: נפסק ב**ברמ"א** (סימן צב סעיף ח), נהגו היתר לתלות בשר לייבוש מעל סיר עם מאכל חלבי, מטעם שהאדים שמגיעים לבשר אינם יד סולדת. וכתב **הפרי מגדים** (או"ח הנהגת הנשאל איסור והיתר סדר ב אות לו), **הובא בכף החיים** (סימן צב אות ק) בביאור כונת הרמ"א שהבשר לא נאסר, אבל צריך לשטוף את הבשר מהאדים החלביים, ואסורים בלי הדחה, כדין דבר איסור קר שנגע בדבר היתר קר שצריך לשטפו, ומאידך יש מדייקים בפשטות לשון **היד יהודה** (הקצר סימן צב ס"ק עב), שמוותר ואף לא צריך לשטוף את הבשר מהאדים, כי ריחא לאו מילתא היא ואינה אוסרת.

נ"ט בר נ"ט: נפסק ב**שו"ע** (סימן צה סעיף א), דגים שהתבשלו או נצלו בסיר בשרי נקי שאין שומן דבוק בו, מותר לאכלם כמותח שהוא חלבי, מדין בר נ"ט דהתיירא (נתון טעם, לאחר שבלע טעם ממאכל אחר, ובשעת הבליעה הוא טעם של היתר). ולדעת **הרמ"א** (סעיף ב) בצליה ובישול יש מחמירים, לאסור נ"ט בר נ"ט דהתיירא.

נתון טעם לפגם: נפסק ב**ברמ"א** (סימן צה סעיף ג), שאם עבר כ"ד שעות מקליטת הבליעות הטעם פגום ובדיעבד מקילים, אמנם לגבי מים מבוואר ברמ"א וכפי שביארו בדברי **בש"ך** (ס"ק יד), ו**בט"ז** (ס"ק י), שיש להחמיר ולאסור גם בדיעבד, כי כל היתר בדיעבד מתבטל וקדיירה הוא משום שהם דבר חשוב, והתורה חסה על ממונם של ישראל, וטעמים אלו לא שייכים לגבי מים, ולכן לגבי מים גם אם אינם בני יומם נאסרים.

ניצוק: נפסק ב**ברמ"א** (יו"ד סימן קה סעיף ג, ובתורת חטאת כלל כג אות ו), שאסור לערות מכלי שיש בו שומן כשר, לנר דולק שיש בו חלב או שומן איסור, אך בדיעבד מותר.

1. בואו חשבונו

שיירי המים = נ"ט: שפך מים מקומקום לסירי בשרי והכניסו לתוך דפנות הכלי, אם אין במים שנשארו שישים כנגד הבשר

בשרי פרוה חלבי

לתוך המאכל, כי האדים חודרים דרך דפנות המיחם לתוך המים. ואם יש במים שישים כנגד הבשר בססיר, מותר לשתות את המים עם חלב. ובאופן שהיה רק חיבור של 'ניצוק' עם המיחם והמים, ולא עלו אדים מהסיר, המים מותרים כדין עירוי חם לחם, ואפשר להכין קפה עם חלב מהמים האלו.

לדעת הגר"י **צבי ובר שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), לגבי עירוי מהמיחם לסיר בשרי, באופן ששפך בתוך חלל הכלי, יש להחמיר שהמים נעשו בשרי, ואין להתיר כי אם כאשר יש ששים כנגדם. ובאופן ששפך את המים מהגבוע, מחמירים לכתחילה לא לשפוך מקומקום פרוה על חלבי או בשרי, אבל בדיעבד לא נאסר, והמים שנשארו במיחם דינם כפרוה.

ואם חימים מים חדשים במיחם בתוך חלל כלי בשרי, ישפוך את המים, ואם כבר עירב את המים עם הקפה, אף שעדיין לא הכניס את החלב, מותר לשים חלב ולשתות כשאינו בן יומו, כי כבר אינו נחשב מים אלא קפה. וכשהקומקום בן יומו, אם רק ערבב עם קפה, מסתבר להחמיר, אך אם כבר עירב את החלב, מותר לשתות אותו, ולא צריך לשפוך את תכולת הכוס.

ולדעת הגר"י **מאיר סירוטה שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), לגבי עירוי ממיחם פרוה לסיר החמין, לכתחילה יעביר דרך כלי ריק, ובדיעבד אם עירה ישירות מתוך המיחם מעל דפנות הכלי לא נאסר המיחם, כי ניצוק אינו אסור בדיעבד, וספק אם הזיעה יד סולדת ומתפורת מעל דפנות הכלי, ולגבי עירוי ממיחם פרוה אל כוס קפה עם חלב, אין חשש של 'זיעה' כי רק המים רותחים והחלב אינו רותח, נמצא שאין במיחם בליעות של חלב, אלא של המים, ואין חשש של 'ניצוק חיבור' בחם לקר והחלב אינו רותח, ואין הבדל באיזה מרחק מהמיחם מחזיק את הכוס.

לדעת הגר"י **שמואל יוסף שטיצברג שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), לגבי שופך מים על קפה עם חלב, מסתבר להתיר שהמיחם מים נהיה חלבי, כי בדרך כלל, כשחלב מתערבב עם המים, והחלב הוא הרי המיעוט בכוס, ולכן הדוד והמים שבו לא נאסרים, כי הם בטלים בשישים. ולגבי בקבוק שמן, לכתחילה לא ישפוך מבקבוק של שמן או מבקבוק תבלין לתוך סיר של בשר או חלב, אבל בדיעבד מותר עם המין ההפכי, כי הבליעות בטל בשישים, ועוד שהחורים של התבלין קטנים, וממילא כשמערה התבלין סותם את החור, נמצא שהאדים נבלעים רק בתבלין שבחור.

לדעת הגר"י **עמרם פריד שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), אזמרה לשמן מספר 100, לצנצנת תבלינים ובקבוקי שמן, אף שמגיע אליהם אדים ממאכל בשרי או חלבי, נשארים פרוה, כיון שאין כאן 'ניצוק', כי אין דין 'ניצוק חיבור' בהיתר, וגם מצד האדים, הרי בדרך כלל שופכים מהצד, ואפילו אם כן שפך מעל הסיר, הרי אין באדים חום

של יד סולדת.

3. אדים בתבלינים

גבישים: שאלה מצויה, כאשר מערה תבלינים לסיר רותח, והאדים עלו אל בקבוק התבלינים, וכפי שניכר שהטריבוט יוצרת גבישי תבלין בראש קופסת התבלין, וכן ניכר היטב במלחיות, האם התבלינים נהיו בשרי/חלבי או לא, וכן מצויה לגבי בקבוק קטשני, שמשתמשים בו בסוגים רבים של ארוחות, ומצויה שופכים ממנו על מאכל חם. ויבואר לקמן שיטות הפוסקים בזה. והעצה הטובה בזה לכתחילה, ליטול מהתבלין בידי או בצלחת, ויכניסם לקדירה, ולא יהיה המאכל והתבלינים מעל הקדירה.

שיטת המחמירים: לדעת **הבדי השולחן** (סימן צב ס"ק סה, קסה), אין להשתמש באותם תבלינים לבשר ולחלב, כי נכנס אליהם אדים ומתערבים עם התבלינים, ואף שאין היד סולדת באדים שעולים, מכל מקום כיון שהאדים עצמם מתערבים בתבלין

שהיה בקדירה, המים בשריים מדין נותן טעם. אם שפך מעל דפנות הכלי אסור לכתחילה לערות, ובדיעבד המים מותרים כשיש ספק אם הם מותרים. ויש מתיירים לערות ממיחם פרוה לסיר בשרי אם כבר התפורז האדים.

לגבי אדים צוננים, לפי הפמ"ג והגרע"א יש דין להדיחם, ולדעת הרי' יהודה אין דין להדיחם. ובפמ"ג למים שנשארו בדיעבד יש עירה ממנו לסיר בשרי, האם מותר להכין משיירי המים כוס קפה עם חלב.

מים חדשים = נ"ט בר נ"ט: המים שירתיח בקומקום מאכן ואילך, הינם נ"ט בר נ"ט של היתר, כי הבשר הבליע טעם בקומקום, והקומקום הבליע טעם במים, אמנם לכתחילה אסור להרתיח מים בכדי לשתות עם חלב, אך אם כבר הרתיח את המים ורוצה להשתמש עם חלב, תלוי במחלוקת נ"ט בר נ"ט דהתירא דרך בישול, שהשו"ע מתייר לשתות את המים עם חלב, והרמ"א מחמיר שאסור לשתות את המים עם חלב כדעת היש מחמירים בדרך בישול.

וכאשר הקומקום אינו בן יומו, כלומר שטעם הבליעות שנכנס בקומקום מכח הבשר, התיישן ונפגע כעבור 24 שעות, ניתן להקל כעת ולהשתמש במים עם חלב, כדין 'נותן טעם בר נותן טעם לפגם'. ויש לציון שלפי הרמ"א יש להחמיר לגבי מים שאינם דבר חשוב שאסור גם בטעם פגום בנ"ט בר נ"ט. אך עדיין יש נפק"מ; בעירב מים עם קפה כדלעיל, בכך יומו אסור דרך בישול, כשאינו בן יומו מותר כעת לערבב עם חלב.

2. עירוי ממיחם לסיר החמין

לגבי מה שמצוי בשבת ששופך מים רותחים מהמיחם אל תוך סיר החמין שעומד על האש, והאדים נכנסים למיחם, ויש חשש שהמים הנפכים לבשרי, ואם כן לא יוכל לשתות עם חלב, נאמרו בזה כמה שיטות בפוסקים, וכדלהלן.

כתב הבדי השולחן (סימן קה ס"ק סה) אם מערה

לתוך כלי בשרי חם, המים הנותרים במיחם נהפכו לבשרי.

לדעת הגר"י **שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל** (מאור השבת חלק ב עמוד שכב, עמוד תקפד מכתב כה אהרן ד, מנחת שלמה חלק ב סימן צו אות א), מכח כמה צירופים מותר לשפוך מים רותחים מהבזר של מיחם פרוה שעומד על האש לתוך סיר בשרי, והמיחם והמים לא נהפכים להיות בשרי, וצריך ליהזר שלא תהיה היד סולדת בזיעה,

ואין חשש 'זיעה' למרות שעומד על האש כי האיסור נאמר רק כאשר בולע איסור ולא כאשר 'היתרא בלע', וגם הזיעה לא הולכת ישר למיחם, וגם מסתמא יש ששים כנגד הזיעה הצוננת. וגם מצד 'ניצוק חיבור' לא אסור, לפי מה שכתב **החכמת אדם** (כלל נט סעיף ה) שבעירוי 'חם לחם' אין 'ניצוק חיבור', וגם החולקים על החכמת אדם, מודים שדרך הברז של המיחם אין 'ניצוק חיבור'.

לדעת הגר"י **ישראל יעקב פישר זצ"ל** (מאור השבת חלק ב עמוד קסא, עמוד שכא הערה נא, עמוד שכב, הליכות אבן ישראל שבת), אם יש במים שבמיחם שישים כנגד הבשר בססיר (או שיש שישים כנגד הזיעה) הבליעות בטלות בשישים, ומותר להכין מהמים כוס קפה עם חלב בשבת בבוקר. [ויש להוסיף על דבריו שלא צריך שיהיה שישים כנגד כל שאר המאכלים בסיר, אלא די כנגד הבשר בלבד.] גם יכול להמיתין מעט שכלל האדים יתפורז, וכך יוכל לערות בשופי ללא חשש זיעה.

לדעת הגר"י **יוסף שלום אלישיב זצ"ל** (מאור השבת חלק ב עמוד קסא הערה ק, עמוד שכב, שבות יצחק חלק ב עמוד רד-רז), שפך ממיחם מים לסיר בשרי, שיירי המים נאסרים, גם אם האדים נבלעים במים דרך דפנות הכלי, מכובאר **בחוות דעת** (סימן צה ס"ק א) שאין היתר של נ"ט בר נ"ט בשעת בישול, ולכן נחשב שנכנס

שימו לב אל הכיתוב

מפעלי ייצור: בגיליונות עומק הפטש (מספר 380-379) התבאר חובת הסימון על מוצרים חלביים בשריים ופרוה. בקשות רבות התקבלו במערכת, להאיר את עיני הציבור, אודות מוצרים הקיימים בשוק, גם תחת כשרויות מהודרות, כאשר במיתוג זה חלקם חלביים וחלקם פרוה, וכלפי חוץ הם נראים דומים מאוד, כדוגמת נקניקיות סויה שהמראה החיצוני שלהם זהה לנקניקיות עוף, גלידה פרוה שנראית זהות לגלידה חלבית, שוקולדים של אותה חברה אחד חלבי והשני פרוה, גליליות חלבי לצד גליליות פרוה, עובדה זו מצריכה זהירות מיוחדת ופיקחת עין, על מנת שלא להיכשל בגירוב ואכילת בשר וחלב יחי.

וכבר אירעו מכשולים בסופו סעודה בשרית, הישנם למנה אחרונה גלידה חלבי, סופלה שמכיל שוקולד חלבי, עוגה חלבית, וכאשר יגלו שכתוב חלבי על התוית כבר היה לאחר מעשה.

וכבר התפרסם מה שאירע מקרה של גלידה פיקוח נפש, כאשר אחת היתהה אלרגית לחלב ברמה מסוכנת, הגישו לה גלידה במסעדה בשרית שכתוב 'כשר', ונפטרה מזה כי הגלידה היתה חלבית. לאחר בירור במסעדה התברר שנגמר הגלידה פרוה, והמלצר קנה בטעות חלבי במקום פרוה. הרי לנו שצריך זהירות יתירה ומעקב אחר האריזות, כי המאכל דומה ביותר אחד לשני.

מאפה בית: בעוגות מאפה בית, ישנם שניאות כמו עוגת שוקולד רגילה, אך מעורב בהם חלב וגבינה, בלי היכר מספיק בעוגה מבחוץ. ופעם אירע בסעודה שתלמידי חכמים מצויים בה, שהגישו בסוף הסעודה לקינוח עוגה חלבית שהיתה נראית כעין "עוגת שיש", ורבים המדקדקים קלה בכחמורה נכשלו רח"ל, ואכלו את העוגה דקות ספורות לאחר אכילת הבשר.

וכן מצוי ששכונת בבני שולחות לשלכנה גלידה או עוגה חלבית לכבוד לידה או במשלוח מנות וכדומה, וחשוב לציין באופן ניכר שהמאכל חלבי. ובעמשה שהיה בשכנה ששלחה לעבודה חבטה שהמלה הגלידה חלבית, ואכלו אותה כמנה אחרונה בארוחה בשרית. והעצה לכך, לאחסן את העוגה בקופסא עם כיתוב ברור ומאיר עינים 'חלבי'.

וכתב בספר **הלכות בשר בחלב** (פרק יב הלכה ט הערה כט-ל עמוד תקלה-תקלו), לכתחילה אין להשתמש באותם תבלינים לבשרי וחלבי. ומכל מקום אם לא נזהר ומערה התבלינים מותרים, כי זה רק חשש שיכנס מעט אדים דרך הנקבים, ומסמא האדים בטלים בשישים. ולא כל זיעה אוסרת, כי אם זיעה עם ממשות ניכרת, אבל זיעה מועטת מאוד אינה אוסרת. והביא מה שכתב בספר **עמק תשובה** (חלק א סימן קיט) שצריך לזהר מאוד שאם נכנס הבל בשרי לתוך הסוכר והמלח, שלא ליתנם אח"כ לתוך החלב. וענין זה מסור לחכם להבין מאיזה כמות זיעה נאסר המאכל.

ומביא בשם הגר"ר **עזריאל אויערבאך שליט"א** אם החזיק את הבקבוק הרבה זמן נאסר, ואם לא החזיק הרבה זמן מותר, וגם אם נכנס אדים, יתכן שיש שישים כנגד הבליעות, ולכן יש להקל בצירוף שיטת הב"ח. ורק באופן שמחזיק את הבקבוק הרבה זמן מעל הסיר, אין להקל. ולדעת הגר"ח **קנייבסקי זצ"ל** החשש שמא יכנס אדים לתבלין, הוא חשש רחוק. וכן לדעת הגרמ"ש **קליין שליט"א**, לעשות תבלינים נפרדים לבשרי וחלבי הוא חומרה יתרה.

ולדעת הגרמ"ש **אלישיב זצ"ל** (מציון תצא תורה חלק א י"ד אות קצב והערה כו) אין להחמיר בזה בדיעבד. ולדעת הגר"ר **אביגדר בנצל שליט"א** (שם), רק אם רואים שנכנס זיעה לתבלין או למלח יש לחשוש לזיעה.

וכתב בספר **אבני ישפה** (אהל יעקב יג אלול תש"ע) שאין צורך לייחד לבשר וחלב בנפרד, כיון שאין מגע עם הבשר והחלב.

שוריי מאכל: יש עוד דיון שלא קשור לסוגיא של זיעה בה עסקנו, וכן מצד חשש נגיעה, מה שכתב הרמ"א (שו"ע י"ד סימן פח סוף סעיף ב). והנהיג לייחד כלי של מלח לבשר לחוד ולחלב לחוד, כי לפעמים סובלים במלח ונשארו שוריי מאכל במלח. ובעיקרו **השלחן** (סימן צה סעיף כו, סימן קה סעיף עא), הביא את דברי הרמ"א. והוסיף שכך המנהג הפשוט בכל בית ישראל, והעושה כן תבוא עליו ברכה.

שבתוך הכלי, אין להשתמש בתבלין עם המין השני. וצריך לזהר לכתחילה כאשר שופך לתוך דבר בשרי או חלבי חם, דיש בזה חשש ניצוק, והעולם אין זוהרים בזה.

וכתב בספר **חיי הלוי** (חלקה ט סימן נט אות ח) יש להזהר שלא ישתמשו תבלינים בכלי אחד לעירוי לבשר וחלב, ובדיעבד תלוי לפי הענין ויעשה שאלת חכם. וכתב בספר **בית צבי** (פרק ו סעיף יב), יש לייחד תבלינים במיוחד עבור השימוש לבשרי, או להקפיד שלא ליתן ישירות רק על ידי קי.

שיטת המקלים: לדעת **המשנה הלכות** (חלק ט סימן קנח), מותר לכתחילה לשפוך שמן למחבת שמטנגים בו, ולא להפך לבשרי, כי בזמן כזה קצר עולה הבל מועט. והרי הסיר והתבלין היתר, ומקבל בליעות של היתר, ואפילו שהשמן קיבל קצת טעם מהבשר, לא נאסר לאוכלו עם חלב, כי הקצת טעם של הבשר התבטל בשמן של היתר. ובפרט אפשר להקל כששופכים מגובה רב ואינו די סולדת בזיעה. והוסיף שם עוד טעמים, שמחמתם מותר לכתחילה. ולאורה לדבריו גם בתבלינים מותר.

כתב **בשו"ת עמק תשובה** (חלק א סימן קיט) שאין לשפוך מלח וסוכר לתבשיל עם בשר, כי האדים נכנסים לתוכו, אבל מרחוק באופן שאדים לא מגיעים לכלי מותר.

ולדעת הגר"ח **צבי ובר שליט"א** (בהוראה רבני הילכתא), אם הכניס את כלי התבלין לתוך חלל הכלי ועלו אדים רותחים, צריך שיהיה בתבלין שישים כנגד הבשר שבסיר, ואין להקל מטעם שהחור בקופסה קטן ולא נכנס הרבה אדים, כיון שלא יודעים את כמות התבלין בחור. אולם אם שפך את התבלינים מהגובה ולא הכניס את כלי התבלין לתוך חלל הכלי, יש להקל שספק אם היה די סולדת בזיעה, ומה שנדבק זיעה צוננת אינה אוסרת כפשוטו משמעות דברי הרמ"א לגבי תליית בשר לייבש מעל סירי חלב. שאין חוששים לאדים צוננים שעולים, ומשמע שגם לא נהגו להדית. וזה הביאור במנהג העולם להקל שאין עושים כלי תבלינים נפרדים לבשרי וחלבי, ורק מיעוט מדקדקים לעשות תבלינים מיוחדים לבשרי וחלבי.

משיב כהלכה

סיכום הגיליון:

דינים העולים

א. בליעות: אדים חלביים יד סולדת שנובלעים בסיר בשרי, נאסר אם אין שישים כנגד החלב. מותר לייבש בשר מעל סיר חלבי ונתח במקום שאין האדים יד סולדת, וצריך הדחה, ויש מתירים.

ב. שיירי המים: שפך מים מקומקום לסיר בשרי והכניסו לתוך דפנות הכלי, אם אין במים שנושארו שישים כנגד הבליעות המים בשריים. אם שפך מעל דפנות הכלי אסור לכתחילה לערות, ובדיעבד המים מותרים כשיש ספק אם היד סולדת באדים. ויש מתירים לערות ממיחם פרוה לסיר בשרי אם כבר התפזרו האדים.

ג. מים חדשים: אין להרתיח מים בקומקום בשרי כדי להשתמש בחלב, ואם הרתיח מים במחלוקת נ"ט בר נ"ט דהתיירא דרך בישול שהשו"ע מתייר והרמ"א מתמיר. וכשאינו בן יומו מקילים בצירוף שהוא נותן טעם לפגם, ויש שהחמירו במים שאינם דבר חשוב שאסור גם בטעם פגום. ואם כבר הכין קפה מותר שנחשב בדיעבד.

ד. תבלינים: יש מדקדקים שיהיה תבלינים בשרי/חלבי כי האדים מתערבים עם התבלין ונהפך לבשרי/חלבי, ויש מתירים שמן הדין לא צריך, כי האדים אינם אוסרים בזמן מועט, והתבטל בהיתר, וטעמים נוספים.

ההגרלה השבוע על 100 שקל מזומן
הזוכה בהגרלת גיליון 382 בסך 100 שקל מזומן
האברך המופלג הר"ר משה יחיאל ראטה שליט"א
כולל 'חיי עולם' ירושלים

**שאלה: מאכל פרוה שהוכן בכלי בשרי,
האם מותר באכילה עם חלבי, ובכלי חלבי?**

ביאור חילוקי הדינים באופנים הבאים, כלים בני יומן, אינן בני יומן, סיר בישול, תנור אפיה, צליה, לכתחילה, בדיעבד?

מקורות: תוס' (חולין דף קיא:

ד"ה הלכתא); רא"ש (חולין פרק ח סימן ל); בית יוסף (סימן צה); יש"ש (חולין פרק ח סימן סג); שו"ע (יו"ד סימן צה סעיף א-ב); ש"ך (ס"ק ג); ט"ז (ס"ק ד-ה); חכמת אדם (כלל מח אות א-ב).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

בכדי להשיב ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד! נא לשלוח את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחר יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמודות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול השו"ן', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

לע"נ הגאון הגדול רבי שמעון בהג"ר דוד בעדני
זצוק"ל זקן מועצת חכמי התורה נלב"ע י"ח טבת
תשפ"ג ת.נ.צ.ב.ה.

עדכוני הלכה

מלח חלבי ובשרי

גם וגם: כך מספרת האשה צדקנית אלטע ברכה רוטשטיין (סיפורים ירושלמיים חלק א עמוד 153, מאיר עיני ישראל כרך ב פרק י עמוד 440), מעשה שאירע בילדותי כאשר התארח מרן החפץ חיים זצ"ל בבית סבא הג"ר דוב צבי קרלנשטיין זצ"ל רבה של העיירה מאלקין הסמוכה לורשה, שאל את סבתא אולי יש מעט מלח חלבי? סבתא הביאה לי קורטוב מלח, וציותה להגיש אל השולחן, ולומר לחפץ חיים כי זהו מלח פרוה! כאשר שמע זאת החפץ חיים, שאל מה זה מלח פרוה? ענית: 'לא חלבי ולא בשרי'. נענה החפץ חיים: 'זאני אומר, לפעמים חלבי ולפעמים בשרי'. מכאן ואילך נזרה בביתו של סבא, וכך אני נוהגת עד היום, לייחד מלח מיוחד לחלבי, ומלח מיוחד לבשרי.

נושא הגיליון הבא:

'מאכלים בחזקת בשרי'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

ברכת מזל טוב להג"ר יוסף וייס שליט"א מחבר הגיליון החשוב 'עינינו גל' ומראשי ישיבת בית מדרש גבוה (פינקל) לרגל שמחת אירוסים בתו תחי' עב"ג החתן המופלג כמר אליהו שוימר ניי"ו מבחירי ישיבת תפוח בורא עולם בקנין השלם זה הבנין לתפארת המשפחות החשובות

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים יומי עיון
בית הוראה טלפוני
ביורוי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

02-535-0-535 מכון הילכתא

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...